

RAPORT

Osiedla kompletne

Konsultacje z młodymi wytycznych przestrzennych dla obszaru Jagodna na rzecz osiedla kompletnego

1 | O KONSULTACJACH

TERMIN KONSULTACJI

15 maja – 17 czerwca 2019

PRZEDMIOT KONSULTACJI

Wybrane obszary, dla których powstaną wytyczne przestrzenne na rzecz osiedli kompletnych: Jagodno.

ZAKRES KONSULTACJI

Zebranie opinii i rekomendacji mieszkańców poniżej 18. roku życia do wyznaczenia kierunków rozwoju wybranych terenów i inicjatyw pozainfrastrukturalnych oraz określenia wytycznych planistycznych dla obszarów objętych badaniem.

CEL KONSULTACJI

Uzyskanie od mieszkańców poniżej 18. roku obszaru Jagodna opinii w następujących zagadnieniach:

- historia osiedla i związana z tym przestrzeń, jego tożsamość, cechy i miejsca charakterystyczne;
- przestrzenie wspólne i tereny zieleni;
- struktura usług, wraz ze wskazaniem na istniejące lub pożądane lokalne centra i jakość ich wyposażenia;
- jakość i rodzaj poruszania się w obrębie obszaru, jak i w powiązaniu z innymi osiedlami.

EFEKT KONSULTACJI

Raport z konsultacji zawierający rekomendacje mieszkańców poniżej 18. roku życia.

KONTEKST

„Osiedla Kompletnie” to pilotażowy projekt Biura Rozwoju Wrocławia, w którym udział biorą cztery jednostki urbanistyczne.:

1. A11 Śródmieście Południowe (Powstańców Śląskich, Gajowice, Huby – fragment Osiedla),
2. D7 Jagodno (Jagodno, Wojszyce – fragment Osiedla),
3. E15 Jerzmanowo–Jarnołów (Jerzmanowo–Jarnołów–Starachowice–Osiniec),
4. E18 Maślice Małe (Maślice).

Konsultacje z dziećmi i młodzieżą odbywały się na osiedlu Jagodno. Zostało ono wybrane w ramach pilotażowego programu wdrażania dzieci i młodzieży w konsultacje miejskie. Osiedle zamieszkuje wiele osób poniżej 18. roku życia, których opinie i potrzeby dostarczają nowej perspektywy do prowadzonych konsultacji. Włączanie osób niepełnoletnich do procesów partycypacyjnych ma przy tym na celu edukację obywatelską. Szczególnie chodzi o to, by uświadomić dzieci i młodzież na czym może polegać ich udział w działaniach obywatelskich i jak bezpośrednio przekłada się on na ich życie.

PROMOCJA KONSULTACJI

- dedykowana strona internetowa poświęcona konsultacjom z dziećmi i młodzieżą: www.wroclaw.pl/rozmawia/osiedla-kompletne-mlodzi-konsultuja;
- strona miasta: www.wroclaw.pl (aktualności);
- plakaty dotyczące festynu z konsultacjami;
- informacja o konsultacjach przesłana do Rady Osiedla;
- informacja o konsultacjach dzieci podana podczas spotkań stolikowych dorosłych;
- potencjał marketingowy Rady Osiedla – tablice ogłoszeniowe, marketing szeptany.

FORMY KONSULTACJI

Konsultacje dzieci i młodzieży przebiegały **dwutorowo**. Niepełnoletni mieszkańcy wypełnili **ankietę** z pytaniami opartymi na ankiecie dla dorosłych, jednak dostosowanymi do ich możliwości poznawczych. Ankieta była przeprowadzana przez animatorów Stowarzyszenia Edukacji Krytycznej, którzy objaśnili poszczególne pytania, i asystowali w udzielaniu odpowiedzi. Ankieta nie była umieszczana elektronicznie, ponieważ uznaliśmy, że koncepcja osiedla kompletnego może wymagać indywidualnego objaśniania. Badanie przeprowadzono podczas festynu osiedlowego w dn. 15 czerwca 2019 r.

Dodatkowo, w trakcie spotkania zorganizowano animację z użyciem **klocków Kapla**. Wspomniane klocki są dostosowane do budowania wysokich i wielokształtnych konstrukcji, które w bardzo dobrym stopniu oddają strukturę miejsca/osiedla. Budując wieże, uliczki, domy i dachy dzieci snuły marzenia o swoim osiedlu kompletnym.

Dane zebrane z użyciem ankiety uzupełnione zostały dwoma **spacerami badawczymi** z wykorzystaniem odmiennej metodologii.

- 1) Pierwszy **spacer** odbył się 30 maja 2019 r. i był dziecięcym odpowiednikiem spaceru dorosłych. Uczestniczyło w nim 13 dzieci, które przyszły na spacer dla dorosłych lub dołączyły do grupy po drodze, zainteresowane wydarzeniem. Trasę spaceru wyznaczały dzieci, które spontanicznie chciały pokazać, co jest według nich ważnego na osiedlu. Spacer rozpoczął się przy przychodni Wismed, a następnie przebiegł ulicą Vivaldiego. Trwał 2 godziny.
- 2) Drugi **spacer** odbył się 17 czerwca 2019 r., a jego trasa została wcześniej zaplanowana

przez grupę dzieci, która często porusza się na tym terenie na hulajnogach i rowerach. W spacerze uczestniczyło 6 chłopców, którzy jako metodę przemieszczania się wybrali właśnie hulajniogi. Trasa przebiegała od rzeźby jabłka na osiedlu Cztery Pory Roku, obok wewnątrzsiedlowego placu zabaw „małpi gaj” (określenie mieszkańców) ulicą Vivaldiego do sklepu ABC, pomiędzy osiedlami przy ul. Wagnera i Cztery Pory Roku (również jest to ul. Vivaldiego), ul. Schuberta, obok Kinder Jagodno, ul. Jagodzińską. Powrót przebiegał w tym samym kierunku. Ze względu na remont ul. Buforowej, nie można było wybrać innej drogi powrotnej. Spacer pokazywał szczególnie problemy komunikacyjne młodych osób. Trwał 1,5 godz.

Konsultacje z użyciem klocków Kapla, 15.06.2019.

2 | PRZEBIEG KONSULTACJI

1. ANKIETA

Ankieta przeprowadzona podczas festynu osiedlowego składała się z sześciu pytań, opartych na ankiecie dorosłych, dostosowanych do możliwości poznawczych dzieci (szczegółowe wskazanie powiązań między pytaniami zawarte jest w załączniku 1).

W badaniu wzięło udział 55 osób, które można podzielić na następujące grupy wiekowe:

- od i powyżej 5 r.ż.: 16 z 55 osób (około 29%);
- od i powyżej 10 r.ż.: 23 z 55 osób (około 42%);
- od i powyżej 15 r.ż.: 16 z 55 osób (około 29%).

Uzyskano następujące odpowiedzi.

Pytanie 1: Jak mieszka Ci się na osiedlu?

- dobrze/ok/fajnie: 50 z 55 osób (około 91%);
- bardzo dobrze: 2 z 55 osób (około 3,5%);
- nie są zadowolone z mieszkania na Jagodnie: 3 z 55 osób (około 5,5%).

Pytanie 2: Czy na osiedlu czegoś brakuje?

- Tak: 51 z 55 osób (około 92%);
- Nie: 4 z 55 osób (około 8%).

Pytanie 3: Czego brakuje na osiedlu?

- sklepów spożywczych: 18 z 55 osób (około 33%);
- tramwajów i autobusów: 24 z 55 osób (około 44%);
- placów zabaw, miejsc zabaw, boisk, skateparku: 23 z 55 osób (około 42%);
- restauracji, kawiarni, lodziarni: 9 z 55 osób (około 16%);
- miejsc spacerów i rekreacji, parków: 14 z 55 osób (około 25%);
- ścieżek rowerowych i chodników: 11 z 55 osób (około 20%);
- szkoły, przedszkola lub dobrej drogi do tych instytucji: 5 z 55 (około 9%);
- basenu: 2 z 55 osób (około 3,5%);
- siłowni: 2 z 55 osób (około 3,5%).

Pytanie 4: Najważniejsze miejsce na osiedlu to:

- boisko: 8 z 55 (około 14,5%) – taką odpowiedź przeważnie wskazywała młodzież powyżej 15 r.ż.;
- plac zabaw: 12 z 55 (około 22%) – taką odpowiedź przeważnie wskazywały dzieci powyżej 5 i 10 roku życia, rzadko młodzież powyżej 15 r.ż.;
- kościół: 5 z 55 (około 9%);
- mój dom/dom mojej rodziny: 7 z 55 (około 13%);
- Park Brochowski: 4 z 55 (około 7%).

Pytanie 5: Co należy poprawić na osiedlu?

- dojazd do osiedla/komunikację publiczną/drogi: 18 z 55 (około 33%);
- mniej samochodów na osiedlu: 3 z 55 (około 5,5%);
- naprawić sprzęt na boisku: 2 z 55 (około 3,5%);
- zbudować nowe place zabaw, boiska, siłownię, basen, otworzyć nowe sklepy: 14 z 55 (około 25%).

Pytanie 6: Czy znasz historię/bajkę związaną z Jagodnem?

- były tam kiedyś pola uprawne, a teraz jest osiedle: 1 z 55 (około 1,8%);
- nie : 54 z 55 osób (około 98%).

2. SPACERY BADAWCZE

Pierwszy spacer badawczy

Pierwszy spacer odbył się 30 maja 2019 w godz. 18.00 – 20.00, a brało w nim udział 13 dzieci. Uczestnicy zgłaszali, że lubią swoje osiedle, większość z nich mieszka na nim prawie od urodzenia. Czują związek z najbliższą okolicą, głównie dzięki obecności rówieśników: „Wychodzimy na dwór i się poznajemy”, „jesteśmy mądre dzieci, umiemy się same bawić”.

Przestrzeń jest im dobrze znana, czują się na niej swobodnie: „Nasi rodzice nas tu samych puszczają – tu jest bezpiecznie”, „same sobie tędy chodzimy”.

Fakt, że osiedla w większości są zamknięte i strzeżone powoduje, że dzieci czują się bezpiecznie: „tu są nasze osiedla, one muszą być zagrodzone, żeby nikt się nie wkraść”, „tu są kamery przy każdym szlabanie”, „tutaj jest WSZYSTKO strzeżone”. Pomimo, że uczestnicy spacerów znali sposoby na wejście na strzeżone osiedla bez klucza, obecność płotów i ochrony dawała im poczucie bezpieczeństwa.

Respondenci wskazywali na następujące problemy na osiedlu:

- zbyt mało przestrzeni zielonych, duża odległość od najbliższego parku;
- zbyt mało miejsc parkingowych: „*dostajemy [sic!] mandaty za złe parkowanie*”;
- zanieczyszczenia wynikające z obecności licznych ptaków, szczególnie jaskółek; dzieci zaproponowały, że chciałyby robić domki dla ptaków;
- trudności ze strony administracji osiedli, kierowców, którzy są niechętni jeżdżeniu przez dzieci na hulajnogach i rowerach;
- brak pasów przy przejściu do Biedronki, jak również przy ul. Vivaldiego pomiędzy osiedlami Cztery Pory Roku a ul. Wagnera;
- niezabezpieczone tory kolejowe jako najbardziej niebezpieczne miejsce na osiedlu: „*trzeba uważać na tory*”, „*za drzewami są tory – tam nie wolno chodzić*”, „*czasem przechodzimy z rodzicami ZA TORY*”, „*TAM nie wolno chodzić!*” – mówili respondenci;
- niewielka ilość sklepów, brakuje restauracji, jest tylko pizzeria;
- istnieją place zabaw, jednak brakuje oferty dla młodzieży – wielu respondentów opisywało swoje marzenie o skateparku;
- brak lokalnej szkoły – w badanej grupie 13 osób byli to uczniowie aż 7 szkół;
- trudności w komunikacji zbiorowej; choć respondenci z niej korzystali, również do samodzielnych przejazdów, zgłaszali, że przeszkadzają im korki oraz brak buspasa.

Drugi spacer badawczy

Drugi spacer badawczy miał miejsce 17 czerwca 2019 r. w godzinach 19.00–20.30. Odbył się z użyciem hulajnóg. Brało w nim udział 6 chłopców: 5 w wieku 10–11 lat oraz 1 w wieku 6 lat. Na pytanie o to, „skąd są” chłopcy spontanicznie odpowiadali, że z Jagodna. Utożsamiają się z osiedlem, czują się częścią jego społeczności. Dlaczego? „Bo tu mieszkamy”, „tu spędzamy dużo czasu”, „moi rodzice kupili tu mieszkanie”. W opinii wszystkich uczestników spaceru „Jagodno jest fajne”. Nie chcieliby się wyprowadzić z osiedla, ponieważ mają tam wielu kolegów i przyjaciół: „jest tu bardzo dużo dzieci”. Wszyscy mieszkają na Jagodnie od urodzenia lub wczesnego dzieciństwa. Chodzą do różnych szkół, rozlokowanych w różnych częściach miasta, a znają się z podwórka, na które wychodzą od ok. 5. roku życia. Choć w okolicy jest dzikie pole ze ścieżką lub elementy dzikiej przyrody, uczestnicy spaceru zgłaszali, że dzieci nie spędzają tam czasu – wolą podwórka.

W trakcie drugiego spaceru badawczego uczestnicy zgłosili brak:

- skateparku;
- znaków drogowych „uwaga dzieci”;
- parkingów („moja mama już cztery razy zarysowała auto”);
- chodników;
- pasów dla pieszych, szczególnie pomiędzy osiedlami przy ul. Wagnera i Cztery Pory Roku (miejsce przemieszczania się respondentów), ul. A. Vivaldiego;
- brak chodnika i progów zwalniających przy ul. Schuberta;
- parku – najbliższy jest Park Brochowski – można dojechać „na dziko” (niestrzeżone tory i brak pobocza) lub autem.

3 | MIEJSCA WAŻNE DLA UCZESTNIKÓW KONSULTACJI

Zebrane dane uporządkować można według czterech głównych kategorii:

1. Miejsca spotkań:

- rzeźba jabłka na osiedlu Cztery Pory Roku;
- podwórka;
- autobus – uczestnicy spaceru samodzielnie poruszali się autobusem wracając ze szkoły, mówili o nim pozytywnie – jest klimatyzowany, można w nim ładować telefon, jednak w godzinach szczytu jest przepiętny i niektórzy nie mogą do niego wsiąść z powodu braku miejsca; rano podróżują autem do szkoły;
- kościół przy ul. Jagodzińskiej – jest wystarczająco duży, ma przestrzeń gdzie dzieci mogą chodzić; opisywany pozytywnie.

2. Miejsca niebezpieczne:

- ul. Vivaldiego przy głównym wyjściu z Osiedla Cztery Pory Roku – brak pasów dla pieszych; podobnie przy wyjściu przez furtkę na klucz dla mieszkańców osiedla (kilkaset metrów dalej, w stronę ul. Schuberta, przy ul. Vivaldiego);
- część wewnętrzna osiedli oraz okoliczne ulice – brak miejsca do jeżdżenia na hulajnodze/rowerze – dzieci jeżdżą po parkingach;
- ul. Schuberta – jedyne dojście do kościoła, piekarni i przedszkola (prywatnego) z osiedli przy ul. Wagnera i Czterech Pór Roku, jednocześnie jest to jedyna droga wyjazdowa z osiedla Maestro, porusza się więc nią wiele samochodów, część parkuje „na dziko” przy tej ulicy, w związku z brakiem miejsc na osiedlach, ruch jest intensywny, a kierowcom nie podoba się obecność dzieci na hulajnogach i rowerach („mówią, że jak skaczemy na hulajnogach, to niszczy im karoserie, chociaż wcale tego nie robimy”); przy ul. Schuberta brakuje chodnika;
- wąski przejazd ulicą pomiędzy przed prywatnym przedszkolem Kinder Jagodno (ul. Schuberta), rano i po południu bardzo zakorkowany;
- ul. Schuberta i Jagodzińska – wąskie ciągi komunikacyjne, co często powoduje, że dorośli zarysowują auta, piesi muszą mijać się z samochodami: „gdy wracamy z kościoła idziemy dwa razy dłużej, bo ciągle jadą auta”;
- ul. Buforowa – brak chodnika, ścieżki rowerowej – dzieci świadome były jednak, że niedługo będzie oddana do użytku po remoncie i będą mogły korzystać ze ścieżki rowerowej i chodnika, więc część problemów komunikacyjnych się rozwiąże.

Ul. Schuberta – brak chodnika, wąska ulica dwukierunkowa, duży ruch samochodowy i pieszy.

Brak pasów dla pieszych przy ul. Vivaldiego.

3. Miejsca zakupów:

- sklep ABC przy ul. Vivaldiego; jest to jedyny sklep w najbliższej okolicy, do którego dzieci chodzą czasem same na zakupy; dla osób z osiedla Cztery Pory Roku przejście do niego jest bezpieczne, dla osób z osiedla przy ul. Wagnera – brakuje pasów, w sklepie są duże kolejki;
- w okolicy brak warzywniaka;
- piekarnia ul. Jagodzińska – dzieci rzadko chodzą do niej samodzielnie, zdarza się to częściej przy okazji powrotu z kościoła.

4. „Moje miejsce” – miejsca szczególnie ważne, „królestwo dzieci”:

- furtki dla mieszkańców – furtki są często zepsute, można je samodzielnie otworzyć, co pozwala dzieciom na swobodne przemieszczanie się pomiędzy „zamkniętymi” osiedlami;
- zaułki na osiedlu Cztery Pory Roku – miejsca, gdzie są ławki, drzewa i krzaki, a dzieci mogą samodzielnie spędzać czas; są dostępne dla dzieci z innych osiedli (część z nich zna kody, wie, gdzie jest zepsuta furka, jest wpuszczane przez kolegów).

4 | PODSUMOWANIE

W konsultowaniu zagadnienia osiedla kompletnego na Jagodnie wzięło udział 74 mieszkańców poniżej 18. roku życia.

Najważniejsze wnioski z konsultacji i rekomendacje dzieci i młodzieży:

- dzieci i młodzież lubią Jagodno – mają tam wielu rówieśników, co sprzyja budowaniu relacji i spędzaniu wspólnie czasu – jest to dla nich główna zaleta tego osiedla;
- mieszkańcy poniżej 18. roku życia spędzają wiele czasu na świeżym powietrzu w towarzystwie rówieśników, jednak brakuje im wyraźnie infrastruktury umożliwiającej twórcze i bezpieczne zabawy oraz uprawianie sportu; dzieci spędzają czas korzystając z zasobów poszczególnych osiedli zamkniętych (place zabaw, zaułki); wiele z nich przemieszcza się pomiędzy nimi swobodnie, znając kody do innych bram, lub dzięki wiedzy o „sekretnych” przejściach;
- dzieci czują, że pochodzą z Jagodna, utożsamiają się z osiedlem, nie mają jednak wiedzy na temat legend związanych z nim i jego historią;
- najczęściej zgłaszanym postulatem dzieci są: poprawa komunikacji (korki, komunikacja publiczna), bezpieczeństwa na drogach (chodniki, przejścia dla pieszych, ścieżki rowerowe), wybudowanie wspólnych miejsc spędzania wolnego czasu;
- pomimo tego, że dzieci z oczywistych względów nie są kierowcami, odczuwają problemy komunikacyjne: rano dowożone są samochodem, przeszkadzają im więc korki, są świadome, że brakuje miejsc parkingowych, a dorośli często zarysowują auta w związku z wąskimi przejazdami, co dla dzieci również jest stresujące; w związku z napięciem pomiędzy kierowcami niektórzy mieszkańcy są niechętni poruszaniu się przez młode osoby na hulajnogach;
- brakuje miejsc do jeżdżenia na rowerze i hulajnodze – postulatem dzieci była budowa takiego miejsca, szczególnym marzeniem jest powstanie skateparku;
- brak zagospodarowanych terenów zielonych w najbliższym otoczeniu; droga prowadząca do najbliższego Parku Brochowskiego wymaga nadzoru dorosłych (brak ścieżki rowerowej, niezabezpieczony przejazd kolejowy);
- prośba o więcej przejść dla pieszych, szczególnie dotyczy to przejść między osiedlami Cztery Pory Roku i przy ul. Wagnera – dzieci poruszają się pomiędzy nimi samodzielnie, pomimo dużego ruchu samochodowego;
- poprawa bezpieczeństwa na ulicach Jagodzińskiej i Schuberta – dzieci poruszają się nią często, również samodzielnie; brak jest wydzielonego chodnika, progów zwalniających, przy jednoczesnym dużym ruchu samochodowym;
- większa częstotliwość autobusów – dzieci wracają nimi ze szkoły, czasem brakuje w nich miejsc;
- występuje konieczność długich dojazdów do szkoły, co generuje wcześniejsze wstawanie i przemęczenie dzieci i młodzieży;

- istnieje mało budynków przeznaczonych na lokale użytkowe – daleka droga do sklepu, aż 33% respondentów zgłaszało, że na osiedlu jest za mało sklepów, natomiast 16% wskazywało na brak restauracji, kawiarni i lodziarni.

5 | ZAŁĄCZNIK

Wzór przeprowadzonej ankiety.

Pytanie ankietowe dostosowane do możliwości dzieci

1. Jak mieszka Ci się na osiedlu? (dostosowane pytanie: Jak ocenia Pan/Pani jakość zamieszkiwania na osiedlu?)
2. Czy na osiedlu czegoś brakuje? (dostosowane pytanie: Czy brakuje Panu/Pani jakiś funkcji na osiedlu?)
3. Czego brakuje na osiedlu? (dostosowane pytanie: Jakiego rodzaju funkcji brakuje na osiedlu?)
 - a. sklepu spożywczego,
 - b. miejsc do przeżywania przygody,
 - c. miejsc zabaw,
 - d. restauracji/ kawiarni,
 - e. szkoły/przedszkola,
 - f. obiektów kulturalnych,
 - g. miejsce spacerów, rekreacji,
 - h. parków,
 - i. tramwajów/ autobusów,
 - j. chodników, ścieżek rowerowych.
4. Jakie są najważniejsze miejsca na osiedlu? (dostosowane pytanie: Przestrzeń publiczna to przestrzeń ogólnodostępna, zazwyczaj nieodpłatnie. Jakie są dla Pana/Pani najważniejsze przestrzenie publiczne na osiedlu?)
5. Co można poprawić na Twoim osiedlu? (dostosowane pytanie: Czy jest coś jeszcze co według Pana/Pani należałoby poprawić w przestrzeni osiedla?) – pytanie otwarte
6. Czy znasz jakąś historię/ legendę/ bajkę związaną z Jagodnem? – dodatkowe

Niniejszy proces konsultacji społecznych wykonano na zlecenie Wydziału Partycypacji Społecznej Urzędu Miejskiego Wrocławia w ramach realizacji zadania publicznego pn. *Wsparcie procesów konsultacji społecznych oraz zarządzania lokalnymi konfliktami na terenie Gminy Wrocław w 2019 roku* realizowanego przez Instytut Mediacji "TAK" oraz Fundację na Rzecz Studiów Europejskich dofinansowanego przez Gminę Wrocław.

Koordynator projektu

Tadeusz Mincer, Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich

Lider konsultacji

Hanna Achremowicz, Stowarzyszenie Edukacji Krytycznej

Asystenci: Dominika Majewska, Marta Morawska, Monika Szust, Monika Trzcńska,
Wojciech Świącicki, Kaja Winniczek, Szymon Winniczek

Opieka merytoryczna

dr Kamila Kamińska-Sztark

Partnerzy konsultacji

Samorząd Osiedla Jagodno

Wsparcie merytoryczne

Biuro Rozwoju Wrocławia Urzędu Miejskiego Wrocławia
Biuro Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego Wrocławia

Wrocław | sierpień 2019

